

Handläggare
Ylva Kuylenstierna
Telefon: 08 508 242 52

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2021-02-18

Motion om långsiktigt boende och skolgång för utsatta EU-medborgare

Svar på remiss från kommunstyrelsen Stockholms stad Dnr KS 2019/1521

Förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Feministiskt initiativ (FI) har i en motion daterad 7 oktober 2019 yrkat på att kommunfullmäktige inför långsiktiga boendelösningar för utsatta EU-medborgare samt utbildning för minderåriga barn.

Förvaltningen välkomnar att frågeställningen kring hur man kan hjälpa utsatta EU-medborgare som vistas i Sverige lyfts. De frågor som motionen tar upp behöver emellertid lyftas ur ett bredare perspektiv utifrån gällande lagstiftning och praxis. Förvaltningen anser därför att de frågor som motionen tar upp åligger Socialnämnden, Utbildningsnämnden samt Exploateringskontoret och Fastighetskontoret att besvara.

Bakgrund

Motion (2019/1521) om långsiktigt boende och skolgång för utsatta EU-medborgare, skriven av Anna Rantala Bonnier (FI), har remitterats av Kommunstyrelsen till Skärholmens stadsdelsnämnd. Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Socialnämnden, Exploateringsnämnden, Trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Östermalms stadsdelsnämnd, Civil Right Defenders, Enskede-Årsta-Vantör Stadsdelsnämnd, Föreningen HEM och Stockholms Stadsmission.

Remissvar ska ha inkommit till Kommunstyrelsen senast den 17 mars 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Ärendet

Anna Rantala Bonnier (FI) har lämnat en motion om långsiktigt boende och skolgång för utsatta EU-medborgare. Motionären önskar att Stockholms stad ska stötta utsatta EU-medborgare som är i behov av långsiktigt boende samt utbildning för deras barn som vistas i Sverige. Motionären hänvisar till att andra kommuner i Sverige bland annat har infört förstärkta möjligheter till vandrarhemsboende samt uppställningsplatser avsedda för EU-medborgare. Motionen lyfter att ett antal frivilligorganisationer uppmärksammat att det finns ett tjugotal barn till EU-medborgare under 18 år inom Stockholms stad som kan komma att vistas här under en längre tid. Genom att erbjuda mer långsiktiga boendeplatser samt skolgång skulle staden kunna försäkra dessa barn en tryggare tillvaro och möjliggöra för dem att känna sig mer delaktiga i samhället. Motionären beskriver att dessa barn enligt barnkonventionens bestämmelser har rätt till bostad och grundläggande skolgång samt att detta är något som staden behöver beakta i arbetet med EU-medborgare.

Feministiskt Initiativ (FI) föreslår därför att:

- Kommunfullmäktige beslutar att införa långsiktiga boendelösningar för utsatta EU-medborgare i linje med redan framtagna lösningar i andra kommuner.
- Kommunfullmäktige beslutar att erbjuda skolgång i stadens skolor för de barn till EU-medborgare som vistas här under längre perioder.

Synpunkter och förslag

I Stockholms stad vistas EU-medborgare från olika länder som befinner sig i en socialt och ekonomiskt utsatt situation. Stadens arbete när det gäller utsatta EU-medborgare är huvudsakligen inriktat på att motverka utsatthet och utanförskap samt att tillgodose basala behov som logi, enklare måltider, stöd och rådgivning. Socialförvaltningen ansvarar för alla frågor om stadsövergripande insatser för personer som inte är kommuninvånare. EU-medborgare är inte kommuninvånare och omfattas därmed till exempel inte av stadens program för hemlöshet. Inom Socialförvaltningen finns ett EU-team som arbetar uppsökande gentemot EU-medborgare i utsatta livssituationer. En del av arbetet består av att identifiera särskilt utsatta personer, motivera och länka till kontakt med ordinarie hjälpsystem, samt informera om rättigheter och skyldigheter.

Socialförvaltningen har samverkansavtal med ideella organisationer som riktas till EU- och tredjelandsmedborgare. Avtalen innebär

samverkan kring verksamheter som erbjuder natthärbärge och dagverksamheter. Vid särskilt kalla nätter under vintern öppnas ytterligare lokaler för att ge utsatta EU-medborgare möjlighet att vistas inomhus.

Förvaltningen har uppmärksammat att Skärholmen är en plats dit flera utsatta EU-medborgare vänder sig. Dels för att det finns ett torg och ett köpcentrum där flera människor är i rörelse, dels för att det i närheten finns frivilligorganisationer som vänder sig just till denna målgrupp. Det är emellertid ovanligt att dessa personer vänder sig till socialtjänsten.

Förvaltningen välkomnar att frågan om hur man på bästa sätt kan hjälpa dessa personer tas upp. Förvaltningen bedömer emellertid att det finns frågor kopplat till motionen som behöver belysas både från ett nationellt perspektiv men också från de centrala fackförvaltningarna inom staden. Förvaltningen har för närvarande inte kännedom om hur man i praktiken skulle kunna arbeta med exempelvis uppställningsplatser för målgruppen. Frågor som gäller upplåtande av mark eller förvaltande av byggnader bedömer förvaltningen vara en fråga som åligger exploateringskontoret och fastighetskontoret att besvara.

Gällande den del av motionen som rör utbildning för barn till utsatta EU-medborgare bedömer förvaltningen att det finns flera frågeställningar som behöver diskuteras på nationell nivå. Enligt skollagen saknar barn till utsatta EU-medborgare rätt till skolgång under de första tre månaderna av vistelsen i Sverige. För barn till utsatta EU-medborgare som stannar här mer än tre månader är rättsläget oklart. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) gör bedömningen att en EU-medborgare som utgångspunkt inte omfattas av den grupp, så kallade papperslösa, som menas i 29 kap. 2 § andra stycket 5 skollagen och att någon rätt till skolgång därför inte finns. Anledningen till detta är bland annat att det av förarbetena framgår att lagändringen tog sikte på en annan grupp, däribland personer som sökt uppehållstillstånd, fått avslag på sin ansökan och har ett avvisnings- eller utvisningsbeslut som de håller sig undan verkställigheten av. Gruppen EU-medborgare nämns inte.

Förvaltningen bedömer att frågan kring utbildning för barn till utsatta EU-medborgare behöver lyftas ur ett bredare perspektiv utifrån gällande lagstiftning och praxis. Förvaltningen bedömer därför att denna del åligger Utbildningsnämnden att besvara.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Anna Toll
Avdelningschef

Bilagor

1. Remissbrev
2. Motion (2019/1521) om långsiktigt boende och skolgång för utsatta EU-medborgare

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning för socialtjänst

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2021-01-25
Anna Toll, Avdelningschef	2021-01-22